

**CAMILO
CASTELO
BRANCO**
agrupamento de escolas

The Soviet occupation of the Baltic republics

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Historical context

- 1939 to 1945 – Second World War
- August 23, 1939 - Molotov-Ribbentrop Pact
- 1940 to 1990 - Soviet occupation
- 1941 to 1945 - Nazi occupation

An aerial, black and white photograph showing a massive crowd of people filling a city street. In the background, there are buildings, streetlights, and a bus. In the foreground, there are some structures and people, possibly on a rooftop or a high vantage point, looking down at the crowd. The overall scene depicts a large-scale public gathering or protest.

First Soviet occupation

- It was during 1940 and 1941
- October 1939- 25.000 soldiers marched to Estonia, 30 000 to Latvia, and 20 000 to Lithuania
- Soviet "ultimatum" to the Baltic countries
- There were democratic elections, which were just a facade
- June 1940 to June 1941- 124 467 people executed, conscripted or deported

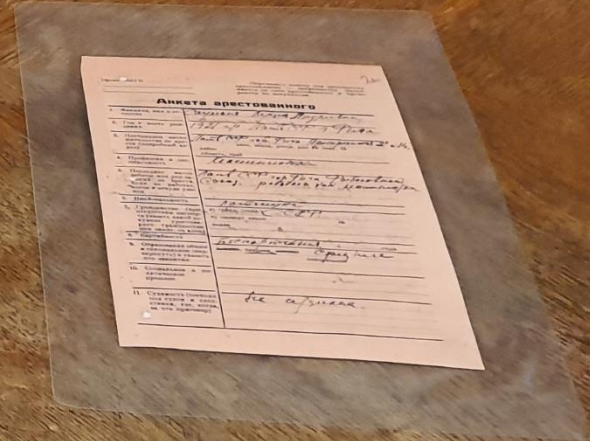
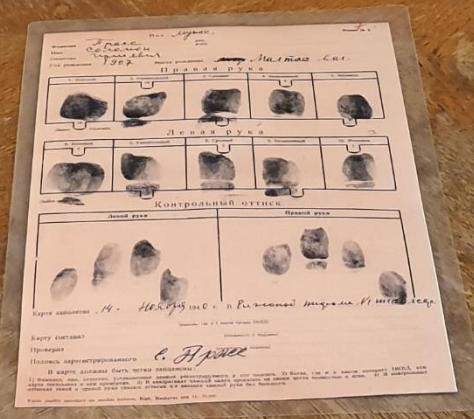
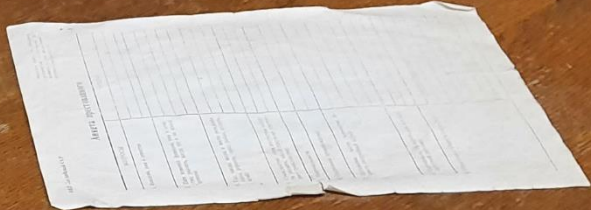
BALTIC CELS,
BALTIJAS CELS,
BALTI KETT,
BALTIJOS KELIAS

1989: 50th anniversary of the signing
of the secret agreement known as the
Molotov-Ribbentrop Pact

1934
Korvissa aialla
2180

Nazi occupation

- 1941 - Operation Barbarossa
- Creation of concentration camps in the Baltic lands
- Genocide of Jewish communities (more than 160 000 Jews killed)

SAULIAI APŠKAITOS
ŽYDŲ BENDRUOMENĖ
די ייִדישע קעגנליע
פֿון סאָליע קרייז
SAULIAI COUNTY
JEWISH COMMUNITY

Pirmasis skydelis
 „BIRUTĖ“
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

„RUTA“
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

MAKS KLEINAS
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

„TILKA“, KAUNAS
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

B. SAPIRO
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

CHEMIKALIA
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

G. ŠILIANSKIS
 MANUFAKTŪROS
 KALNŲ PŪKYS
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

„TRIKORD“
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

Arnold Sörensen
 KŪN. B. V. E.
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

KULTŪROS SVIETIMO DRAUGIJA
 ŠIAULIŲ G. 83
 T. 213

**ŠIAULIŲ GETO
 PLANAS**

Šiame pastate gyveno ir dirbo
 gydytojas
SIMONAS VOLPERTAS
 Didžiojo rugpjūčio
 XX antrojo pogrindžio
 lyderis
ERIKAS MENDELSONAS

AKMENYS SUNESTI
SIBIRO TREMTINIUI

1940 m. rugpjūčio 28 – rugsėjo 4 dienomis
„Metropolio“ viešbutyje Chiune Sugihara tęsė
Gyvybės vizų išdavimą.

1940年8月28日～9月4日まで
メトロポリス・ホテルに
滞在した杉原千畝は「命のビザ」を発給し続けた。

In 1940, between August 28th and
September 4th, Mr. Chiune Sugihara
stayed at the Metropolis Hotel;
during this period he continued
to issue Visas for Life.

Second Soviet occupation

- 1944 to May 1945 - Baltic Strategic Offensive Operation
- January 12, 1949 – Expulsion and deportation decree of disbanded and Baltic nationalists
- About 200,000 deportees from the Baltic between 1940 and 1953
- 10% of the adult Baltic population was deported or sent to labor camps (Gulag)

The independence of the Baltic countries

- March 11, 1990 - Lithuania declares independence
- August 21, 1991 - Latvia and Estonia declare independence
- Without the struggle of the people, these countries could still be under the control of the USSR

Zenono Nekrošius nuotr.

Zemong Nektipikan ma

Loreta Asanavičiūtė

Virgilijus Druskis

Darius Gerbutavičius

Rolandas Jankauskas

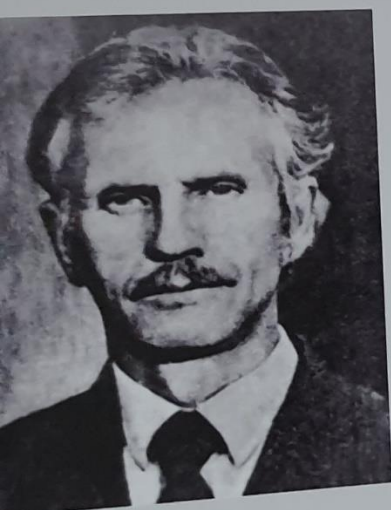
Rimantas Juknevičius

Alvydas Kanapinskas

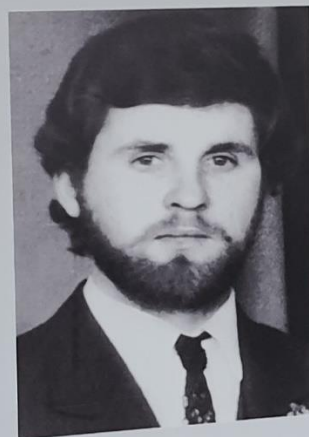
Algimantas Petras
Kavoliukas

Vytautas Koncevičius

Vidas Maciulevičius

Titas Masiulis

Alvydas Matulka

Apolinaras Povilaitis

Ignas Šimulionis

Vytautas Vaitkus

JANUARY 1991 EVENTS IN VILNIUS AND LITHUANIA

With the restoration of independence on 11 March 1990, Lithuania embarked on a peaceful struggle for consolidation and international recognition of its statehood. This struggle continued until the defeat of the coup in Moscow in August 1991. In this context, the events of January 1991 take an exceptional place. Up to that time, Moscow had unsuccessfully tried, in various ways, to force the democratically elected Supreme Council (Parliament) of Lithuania to revoke the documents passed, which formed the legal basis for the restoration of the Lithuanian independence, and to recognise the jurisdiction of the Soviet Union's Constitution over Lithuania. As this had come to nothing, Moscow decided to allow pro-Soviet imperialist forces to mastermind a coup in Lithuania in January 1991.

We are not aware of any plan of the coup in the form of a written document. It may even have not existed. Yet the plan may be easily reconstructed from the logic inherent in the actions of the masterminds behind the coup, that is, attempts to provoke mass protests against the Lithuanian government and probably even spark a conflict among different nationalities. This would have well served as a justification for using the Soviet military force and ultimately for introducing the direct rule of the USSR President in Lithuania.

In 1990, the civic and patriotic resolve of the Lithuanian people culminated in the restoration of the independent state of Lithuania. The collapse of the Iron Curtain and the disintegration of the Soviet Union gave Lithuania its second chance in the 20th century to inscribe itself on the map among the independent states of the world. The decisive point in the history of consolidating the Lithuanian independence was the events of 13 January 1991 when the Soviet forces attempted to overturn the Lithuanian government.

11 03 1990 The Supreme Council – Reconstituent Seimas (Parliament) of the Republic of Lithuania passes the Act on the Re-establishment of the State of Lithuania and the Provisional Basic Law of the Republic of Lithuania. Prof. Vytautas Landsbergis is elected Chairman of the Supreme Council – Reconstituent Seimas.

10 01 1991 USSR President Mikhail Gorbachev sends an ultimatum to the Supreme Council of the Lithuanian SSR demanding to restore, with immediate effect, the Lithuanian SSR and the legal force of the USSR Constitution.

11 01 1991

11.30 a.m. The building of the Department of National Defence in Alytus is captured.

11.45 a.m. The commander of the Soviet garrison in Vilnius informs the Supreme Council – Reconstituent Seimas that military exercises are about to begin in the city. The Automated Telephone Station and the central headquarters of the Department of National Defence are seized in Vilnius.

12 a.m. The Printing House is stormed in Vilnius with seven people injured.

12.30 p.m. The building of the Department of National Defence in Šiauliai is captured.

1.30 p.m. The building of the Department of National Defence in Kaunas is taken over.

6 p.m. The building of the Hunting and Angling Society is seized in Vilnius.

9 p.m. The Television Relay Centre in Nemenčinė is taken over.

11 p.m. Vilnius Railway Station is blocked and trains are prevented from entering Vilnius; take-off and landing at Vilnius airport is prohibited; the pro-Soviet Lithuanian Communist Party announces about establishing of the National Rescue Committee in Lithuania.

12 01 1991 The Supreme Council – Reconstituent Seimas passes a decree concerning the measures to protect the Republic of Lithuania.

1 a.m. Yet another building of the Department of National Defence is captured in Vilnius.

3 a.m. The headquarters of the special operation police under the Lithuanian Ministry of the Interior are captured in Valakampiai, Vilnius District.

5 a.m. The building of the Police Academy is seized in Vilnius.

11 a.m. The border checkpoint on the road Druskininkai-Parechye is captured and border guards are beaten up; the customs office building in Marijampolė undergoes damage. The first edition of the trilingual (Lithuanian, Polish, and Russian) newspaper *Laisva Lietuva* (Free Lithuania) is jointly published by the editorial teams of 13 periodicals, which were based in the Printing House prior to its capture. The central office of the sport and sports equipment association *Vytis* is captured in Vilnius.

10 p.m. The military convoy starts from the Soviet military base in *Šiaurės miestelis* (Northern Town) in Vilnius; some 400-strong force of the Soviet police gathers in Vilnius City Committee of the Lithuanian Communist Party. The National Rescue Committee announces that it sees it as its duty to take over the power in the country in order to restore law and order and that taking over of the power is already in process.

12 p.m. A group of workers approaches the building of the Supreme Council with a petition demanding to hand over the authority to the National Rescue Committee.

13 01 1991

1.50 a.m. Soviet tanks start storming the TV Tower in Vilnius, leaving 14 dead and around 700 wounded.

2 a.m. The buildings of the Lithuanian Radio and Television are besieged and captured.

2.20 a.m. The radio and television station in Sitkūnai, Kaunas District come on air. The National Rescue Committee declares a curfew.

3.20 a.m. The Supreme Council – Reconstituent Seimas adopts the Resolution on establishing the Provisional Command for Defence of the Republic of Lithuania and on the Government of the Republic of Lithuania in emigration.

5.45 a.m. The Norwegian Government appeals to the United Nations to urgently convene the UN Security Council in order to discuss the situation in Lithuania. Over 100 thousand people gather for a vigil in the Independence Square to defend the building of the Supreme Council. The three-day mourning is announced in Lithuania. A rally is staged in the Red Square, Moscow with around 100 thousand people protesting against the use of military force in Lithuania.

16 01 1991 The funerals of those killed on the night of 13 January take place in Vilnius, Kaunas, Kedainiai, Marijampolė, and Rokiškis. The independent Lithuanian Television starts its broadcasts from the building of the Supreme Council.

27 01 1991 The Lithuanian border checkpoints in Medininkai and Lavoriškės are attacked and burnt down.

29 01 1991 The European Parliament passes the Declaration concerning the situation in Estonia, Latvia, and Lithuania. The Declaration reminds of the illegal annexation of the Baltic countries by the USSR in 1940.

11 02 1991 Iceland becomes the first foreign state to recognise the independence of the Republic of Lithuania.

20 04 1991 Prof. Vytautas Landsbergis, Chairman of the Supreme Council – Reconstituent Seimas, signs the memorandum addressed to USSR President Mikhail Gorbachev whereby stressing the need for resuming the relations between the Republic of Lithuania and the USSR under international law.

Small orange caption label on the wall below the photograph.

2:15 PM

1990.03.11

ČIA ATKURTA LIETUVOS VALSTYBĖ

SOVIETINĒS OKUPACIJAS
AUKUMS ATMINTI

SOVIETINĒS OKUPACIJOS
AUKOMS ATMINTI

Prespublīkas Prezidentas

OKUPACIJU IR LAISVĒS KOVU MUZIEJUS
MUSEUM OF OCCUPATIONS AND FREEDOM FIGHTS

KELIAS Į LAISVĘ

1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, prasidėjo beveik 50 metų trukusi okupacija. Visą jos laikotarpį Lietuvos žmonės įvairiais būdais priešinosi režimui. Bandydamas užgniaužti antisovietinį pasipriešinimą, sovietų saugumas metė milžiniškas pajėgas. Teroras ir represijos nepalaužė ryžto ir drąsos kovoti už savo Tėvynės Laisvę, pasiektą 1990 m. kovo 11 d., kai Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma valstybe. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-ojo jubiliejaus proga Lietuvos ypatingasis archyvas parengė parodą „Kelias į Laisvę“, kurioje pristatomos nuotraukos ir dokumentai, atspindintys Lietuvos gyventojų priešinimąsi sovietinei okupacijai. Susipažinti su kovotojų už Lietuvos Laisvę baudžiamosiomis, tremties ir kitomis KGB bylomis be apribojimų galima Lietuvos ypatingojo archyvo skaityklose.

LIETUVIŲ
ENGLISH
РУССКИЙ

The occupation of Lithuania by the Soviet Union in 1940 lasted for almost 50 years. Lithuanian people resisted the regime in various ways and forms during the whole period of the occupation. Soviet security services used huge forces in their effort to repress anti-soviet resistance. Terror and repressions did not break resolution and courage to fight for Homeland's Freedom which was achieved on 11 March 1990 when Lithuania was declared an independent state. On the occasion of the 30th anniversary of the restoration of Lithuanian Independence, the Lithuanian Special Archives is holding the exhibition "Road to Freedom" featuring Lithuanian resistance to the soviet occupation with the help of photos and documents. The reading rooms of the Lithuanian Special Archives are open to all those, without restrictions, who wish to get acquainted with criminal, deportation and other KGB cases.

ROAD TO FREEDOM

ПУТЬ К СВОБОДЕ

В 1940 г. после захвата Литвы Советским Союзом, началась советская оккупация, продолжавшаяся почти 50 лет. На протяжении всего этого периода литовский народ различными способами, используя различные формы сопротивления, противостоял режиму. На подавление антисоветского сопротивления были брошены огромные силы органов государственной безопасности. Террор и репрессии не сломили решимость и отвагу народа бороться за Свободу, которая была достигнута 11 марта 1990 г., объявив о восстановлении независимого Литовского государства. По случаю 30-летия восстановления независимости Литвы Особый архив Литвы подготовил выставку «Путь к Свободе», в которой представлены фотографии и документы, отражающие противодействие литовского народа советской оккупации. С документами из следственных дел, дел о высылке лиц, а также из других дел, заведенных КГБ в отношении борцов за Свободу Литвы, в неограниченном доступе можно ознакомиться в читальных залах Особого архива Литвы.

ORGANIZATORIUS

© LIETUVOS YPATINGASIS ARCHYVAS, 2020

PARTNERIAI:

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

© GEORGIJA KUCIENYKAITIENE, 2020

LIETUVOS CENTRINIS VALSTYBĖS ARCHYVAS

LIETUVOS VALSTYBĖS NAŠLĖSIŲ ARCHYVAS

KAUNO REGIONINIS VALSTYBĖS ARCHYVAS

OKUPACIJOS ARCHYVAS

PROJEKTĄ IŠ DALIES FINANSAVO

STEFANAS
STONZENAS
1921-1945

BRONIUS SUDEIKIS-
ČIGONAS
1914-1946

ŠLIAZYS
1926-1945

ANTANAS ŠLIAZYS
1924-1945

ANTANAS ŠILIUS
1926-1946

JONAS ŠIRVIŲLEVIČIUS
1915-1945

EMANUELIS ŠLEPETYS
1923-1945

USIO 13 D.

JONAS ŠLIUŽEVIČIUS-
ŽVIRBLIS
1923-1946

VYTAUTAS ŠULSKIS-
GVIRKA
1925-1946

ANTANAS
TAMOSAITIS
1923-1945

LEONAS TAUNYS-
KOVAS
1894-1946

PETRAS TRATULIS
1925-1945

JUOZAS TUKAČIUS-
KANIARIS
1910-1945

GESLOVAS TVIRAGA
PELEDA
1921-1946

JUOZAS UKSAS-
GEGUŽIS
1917-1945

СВОБОДА • ПУТЬ К СВОБОДЕ

1991 M. SAUSIS ĮVYKIAI

LIETUVOS
YPATINGASIS
ARCHYVAS

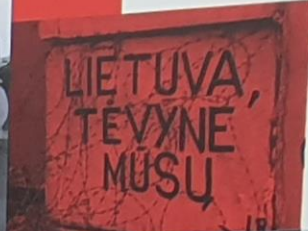
EVENTS OF 13 JANUARY 1991 СОБЫТИЯ 13 ЯНВАРЯ 1991 Г.

SOVIETŲ SAJUNGA 1991 m. sausio mėn. naudodama ginkluotąsias pajėgas Lietuvoje bandė įvykdyti valstybės perversmą. Tam pasipriešino ir Tėvynės Laisvę apgynė tūkstančiai beginklių Lietuvos žmonių. 1991 m. sausio 13-osios naktį žuvo 14, sužeista apie 1000 Laisvės gynėjų.

Sovietų tankai Vilniuje prie Spaudos namų. 1991 m.
Soviet tanks in front of the Press House in Vilnius. 1991
Советские танки у Дома печати в Вильнюсе. 1991 г.

Barrikados prie Lietuvos parlamento namų. 1991 m.
Barricades around the Lithuanian House of parliament in Vilnius. 1991
Баррикады у здания Литовского парламента в Вильнюсе. 1991 г.

IN JANUARY 1991 the Soviet Union attempted to carry out a coup by engaging its troops deployed in Lithuania. Thousands of unarmed Lithuanian people stood up against them and defended the Freedom of their Homeland. In the early hours of 13 January 1991, 14 defenders of Freedom were killed and about 1000 were injured.

В ЯНВАРЕ 1991 Г. Советский Союз с помощью вооруженных сил попытался осуществить государственный переворот в Литве. Этому противостояли тысячи безоружных жителей Литвы и отстояли Свободу Родины. В ночь на 13 января 1991 г. погибли 14 человек, пострадали более тысячи защитников Свободы.

KELIAS Į LAISVĘ • ROAD TO FREEDOM • ПУТЬ К СВОБОДЕ.

1990 M. KOVO 11 D. AKTAS

ACT OF 11 MARCH 1990
АКТ ОТ 11 МАРТА 1990 Г.

LIETUVIŲ
ENGLISH
РУССКИЙ

LIETUVOS
YPATINGASIS
ARCHYVAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA
AKTAS
DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

Lietuvos Respublikos Aukščiausiasji Taryba, ruošdamas Tautos valią, nutaria ir iškinędamai abeja, kad yra atstatomas 1940 metais sovietams įgabus panaikintas Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė.

Lietuvos Taryba 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės aktais ir 1920 m. rugpjūtis 16 d. Steigiamąjame Seime rezoliucija dėl atstatymo Lietuvos demokratinės valstybės vėlada nebūvo nutaręj taikėme galios ir yra Lietuvos Valstybės konstitucinio pumtas.

Lietuvos valstybės teritorija yra vienitama ir nedaloma. Ją neperkita jokios kitos valstybės komtitucija.

Lietuvos valstybė pabrėžia savo iškinęvų vienitami priimtintame tarptautinė taikėme principams, pripažinta vienu milijoniniam, kaip jis suformuluotas 1978 metų Europos sąjungos ir bendradarbiavimo partneriam Seitainėje Belgijai. Joms akto, garantuojama saugumą, pilietis ir taikinę bendrijų taikėme.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiasji Taryba kaip suvereninių galių rėškėja šiuo aktu pradeda realizuoti vią valstybės suvereniteta.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOJI TARYBA PIRMINKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOJI TARYBA SEKRETORIUS

Vilnius, 1990 m. kovo 11 d.

[Handwritten signatures and notes on the document]

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas paskelbė Kovo 11-ojo akto, 1990 m. Prezidium of the Supreme Council of the Republic of Lithuania after the 11 March Act was promulgated, 1990
Президиума Верховного Совета Литовской Республики после провозглашения Акта от 11 марта, 1990 г.

Matangas Vilniuje Lietuvos Nepriklausomybei gėmė, 1990 m.
Rally in Vilnius in support of Lithuanian Independence, 1990
Матинг в поддержку восстановления Независимости Литвы в Вильнюсе, 1990 г.

1990 M. LIETUVOS SAJŪDIS laimėjo pirmuosius demokratinius rinkimus į Lietuvos SSR Aukščiausiąją Tarybą. 1990 m. kovo 11 d. Aukščiausioji Taryba priėmė svarbiausią šiuolaikinės Lietuvos konstitucinį dokumentą – Aktą „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“, paskelbusį, kad Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. kovo 11 d. akto „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“

THE LITHUANIAN SAJŪDIS won the first democratic election to the Supreme Council of the Lithuanian SSR in 1990.

В 1990 г. ЛИТОВСКИЙ «САЈУДИС» выиграл первые демократические выборы в Верховный Совет Литовской ССР.

LIETUVOS SAJŪDIS

LITHUANIAN REFORM MOVEMENT SAJŪDIS ЛИТОВСКОЕ ДВИЖЕНИЕ ЗА ПЕРЕСТРОЙКУ «САЮДИС»

1988 M. SUSIKŪRĖ Lietuvos Sajūdis, siekėms Lietuvos valstybingumo atkūrimo. 1989 m. rugpjūčio 23 d. Lietuvos Sajūdis, Estijos ir Latvijos liaudies frontai suorganizavo bendrą akciją „Baltijos kelias“, kuri parodė pasauliui trijų Baltijos šalių žmonų siekį būti laisviems.

Baltijos kelio pradžia Vilniuje prie Gedimino pilies bokšto. 1989 m.
Beginning of the Baltic Way at Gediminas Tower in Vilnius, 1989
Начало «Балтийского пути» у Башни Гедиминаса в Вильнюсе. 1989 г.

Baltijos kelias. 1989 m.
Baltic Way, 1989
«Балтийский путь». 1989 г.

THE LITHUANIAN reform movement Sajūdis, founded in 1988, aspired at the restoration of Lithuanian statehood. On 23 August 1989 the Lithuanian Sajūdis and the People's Fronts of Estonia and Latvia held a joint action "Baltic Way", which showed the world the will of the three Baltic countries to be free.

В 1988 г. было основано Литовское движение за перестройку «Саюдис», целью деятельности которого было восстановление государственности Литвы. 23 августа 1989 г. литовский «Саюдис», Народные фронты Эстонии и Латвии провели совместную акцию «Балтийский путь», которая показала миру стремление трех народов стран Балтии быть свободными.

KELIAS | LAISVĖ • ROAD TO FREEDOM • ПУТЬ

LIETUVOS YPATINGASIS ARCHYVAS

JONAS
1925

LIETUVOS LAISVĖS LYGA

LITHUANIAN LIBERTY LEAGUE
ЛИГА СВОБОДЫ ЛИТВЫ

Mitingas Vilniuje, 1988 m.
Rally in Vilnius, 1988
Митинг в Вильнюсе, 1988 г.

Mitingas Vilniuje, dėl brutalaus nusivertimo gavo pavadinimą „Laisvės lyga“, 1988 m.
Rally in Vilnius, called a "Lithuan party" due to its brutal oppression, 1988
Митинг в Вильнюсе, получивший из-за жестокого подавления название «Литванский бал», 1988 г.

Mitingas Vilniuje prie A. Mickevičiaus paminklo, 1992 m.
Rally in Vilnius at Adamas Mickevičius Monument, 1992
Митинг у памятника А. Мицкевичу в Вильнюсе, 1992 г.

1978 m. **KURTA** Lietuvos laisvės lyga (LLL), radikaliausia neginkluoto pasipriešinimo organizacija, siekusi atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. LLL platino antisovietinę literatūrą, inicijavo „45 pabaltijiečių memorandumo“ pasirašymą, rengė mitingus.

KELIAS | LAISVĖ

THE LITHUANIAN LIBERTY LEAGUE
(LLL) was the most radical organisation of unarmed resistance aiming to restore the independent State of Lithuania. LLL distributed anti-Soviet literature, initiated the signing of the "Memorandum of 45 Baltic people" and organised rallies.

LITUVOS HELSINKIO GRUPE

MEMORANDUM
TO THE LITHUANIAN BISHOP (LITHUANIAN CATHOLIC BISHOP)
FROM HELSINKI HELSINKI GROUP

LITHUANIAN SET UP HELSINKI MONITOR GROUP.
MOSCOW, DEC 1, 1976 - FIVE LITHUANIANS HAVE ANNOUNCED IN MOSCOW THEY HAVE SET UP A GROUP TO MONITOR OBSERVANCE OF THE HUMAN RIGHTS DECLARATION IN THE BALTIC REPUBLIC. THEY ALSO MADE DEMANDS OF REPEPPING HEADLINES AGAINST THE LITHUANIAN CATHOLIC CHURCH.

THE GROUP IS LINKED WITH A SIMILAR BODY SET UP BY DISSIDENTS IN MOSCOW LAST YEAR, WHICH HAS ISSUED A SERIES OF REPORTS ALLEGING VIOLATIONS OF HUMAN RIGHTS SECTIONS OF LAST YEAR'S CONSTITUTION. ACCORDING TO 35 STATES IN HELSINKI, THE GROUP INCLUDE A CALL FOR RELIGIOUS FREEDOM.

AT A PRESS CONFERENCE IN MOSCOW, LITHUANIAN RELIGIOUS ACTIVISTS REPEPPED PETER'S HEAD A STATEMENT AGAINST HELSINKI SIGNATURES TO MONITOR HUMAN RIGHTS STATUS OF LITHUANIA AND A BALTIC REPUBLIC WAS ESTABLISHED AS A RESULT OF THE ENTRY OF SOVIET TROOPS INTO ITS TERRITORY ON JUNE 17, 1940.

THE STATEMENT ASKED THE GOVERNMENT THEREFORE TO PAY SPECIAL ATTENTION TO THE OBSERVANCE OF HUMAN RIGHTS IN LITHUANIA. OTHER MEMBERS OF THE LITHUANIAN GROUP WERE NAMED AS ETANAS VENCILOVA, A PHYSICIAN AND JEWELRY ACTIVIST, FATHER KAROLIS POLSKIENIS, A FORMER PRISONER IN A VILLAGE IN EAST LITHUANIA, AND A REPEPPED GROUP WITH THE HELSINKI GROUP, THE FIVE HELSINKI MEMBERS BY SIGNATURES TWO BISHOPS, JURGENS STEFANUS AND PETER'S HEADLINES, TO SMALL VILLAGES OUTSIDE HELSINKI.

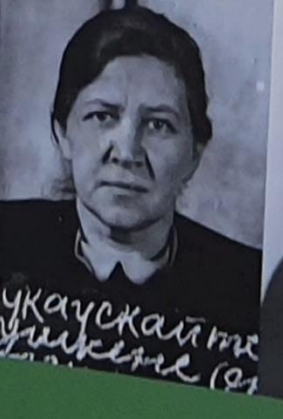
IN ANOTHER REPORT, THE GROUP CLAIMED THAT A NEW LAW SUBJECTING HELSINKI BELIEVERS TO STRICT CONTROL BY THE SECULAR GOVERNMENT AND IN A BISHOP REPORT THAT THE NEW, JONAS RATILOVICHIS AND PETER'S HEADLINES, WERE ANNOUNCED IN THE LITHUANIAN CAPITAL HELSINKI TO MONITOR IN AND HAD BEEN CRUISED WITH DOPLICATING AND DOPLICATING BELIEVERS AND "HEALTHY" LITERATURE.

MOSCOW, DEC 1, 1976

Andrejus Sacharovas, founder of Helmsinkio grupė, 1976 m.
Andrejus Sacharovas, kūrėjas Lietuvos Helsinkio grupės, 1976 m.
Андрей Сахаров, основатель Литовской Хельсинкской группы, 1976 г.

Andrius Petkus
Andrius Finkelšteimas
Tomas Venclova

1	2	3
4	5	

Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas:
1. Viktoras Petkus,
2. Etanas Finkelšteimas,
3. Tomas Venclova,
4. Ona Lukauskaitė-Polskienė,
5. Karolis Garuckas

Founders of the Lithuanian Helsinki Group:
1. Viktoras Petkus,
2. Etan Finkelšteim,
3. Tomas Venclova,
4. Ona Lukauskaitė-Polskienė,
5. Karolis Garuckas

Основатели Литовской Хельсинкской группы:
1. Викторас Петкус,
2. Этан Финкельштейн,
3. Томас Венчлова,
4. Она Лукаускайте-Полскиене,
5. Каролис Гаруцкас

1975 M. RUSIJOS DISIDENTAS Andrejus Sacharovas inicijavo viešų žmogaus teisių gynimo draugijų, pavadintų Helsinkio grupėmis, kūrimą. 1976 m. lapkričio 25 d. Vilniuje suskūrė Lietuvos Helsinkio grupę, kuri fiksavo žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje, informavo apie tai pasaulio visuomenę.

IN 1975 Russian dissident Andrei Sakharov initiated the setting up of public associations to defend human rights, called Helsinki groups. The Lithuanian Helsinki Group, founded in Vilnius on 25 November 1976, recorded violations of human rights in Lithuania and informed the world community about them.

В 1975 г. российский диссидент Андрей Сахаров инициировал создание общественных групп по защите прав человека. В ноябре 1976 г. в Вильнюсе он создал Литовскую Хельсинкскую группу, которая фиксировала нарушения прав человека в Литве и информировала мировую общественность.

KELIAS | LAISVĖ • ROAD

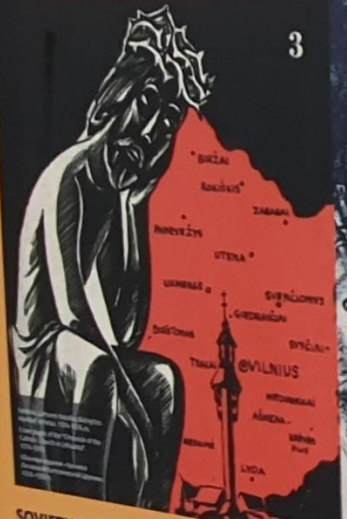
LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIA

LITHUANIAN CATHOLIC CHURCH
ЛИТОВСКАЯ КАТОЛИЧЕСКАЯ ЦЕРКОВЬ

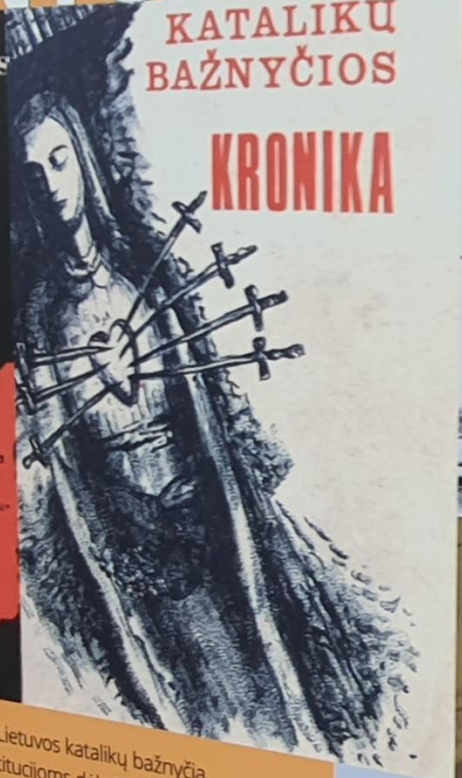

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
KRONIKA

3

KATALIKŲ
BAŽNYČIOS
KRONIKA

Šiandien šioje vietoje buvo
Katalikų Bažnyčios Archyvas.
1. Vokietijos, 2. Lenkijos, 3. Lietuvos, 4. JAV, 5. Prancūzijos, 1978 m.
Members of the Catholic Committee
for the Defence of Believers' Rights
1. Vladas Vainorius, 2. Alfonsas
Sudavickas, 3. Sigitas Jurgaitis,
4. Juozas Kasiulis, 5. Juozas
Kriščiūnas, 1979 m.
Члены Комитета по защите прав
верующих в Литве
1. Влодзис Ваинюрис, Сигитас
Судавицкас, 3. Сигитас Юргайтис,
4. Юозас Касиулис, 5. Юозас
Кришчиунас, 1978 г.
Република Франция, Католикų
Bažnyčios Archyvas
1978 m.
Lietuvos Katalikų Bažnyčios Archyvas
1979 m.
Литовский католицизм в
польской оккупации, 1978 г.

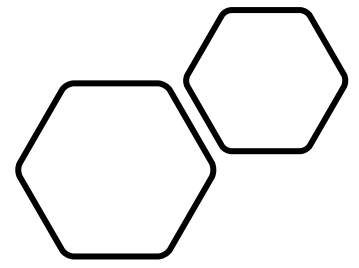

SOVIETŲ REŽIMUI AKTYVIAI PRIEŠINOSI Lietuvos katalikų bažnyčia.
Dvasininkai rašė protesto laiškus valdžios institucijoms dėl tikinčiųjų teisių
suvaryžymo, slapta leido leidinį „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“, įsteigė
Tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komitetą.

THE LITHUANIAN CATHOLIC CHURCH actively
resisted the soviet regime. Clergymen wrote
letters of protest to government authorities
concerning restrictions of believers' rights,
clandestinely published "The Chronicle of
the Catholic Church in Lithuania", set up the
Catholic Committee for the Defence of the
Rights of Believers.

ЛИТОВСКАЯ КАТОЛИЧЕСКАЯ ЦЕРКОВЬ
активно сопротивлялась советскому
режиму. Духовенство писало письма
протеста властям по поводу ограничения
прав верующих, тайно издавала «Хронику
Литовской Католической Церкви», учредило
Католический комитет по защите прав
верующих.

KELIAS | LAISVĖ • ROAD TO FREEDOM • ПУТЬ К СВОБОДЕ

KAUNO PAVASARIS

KAUNAS SPRING КАУНАССКАЯ ВЕСНА

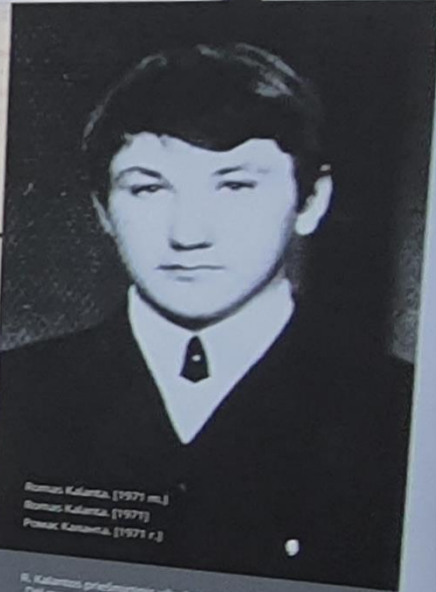

1943-1946

LIETUVOS JAUNIMAS maištavo prieš sovietinę sistemą. 1972 m. gegužės 14 d. Kaune, protestuodamas prieš okupacinį režimą, susidegino Romas Kalanta. Šis įvykis išprovokavo 1972 m. gegužės 18-19 d. Kaune įvykusią didžiausią antisovietinę jaunimo manifestaciją okupuotoje Lietuvoje.

• KELIAS Į LAISVĘ • ROAD TO FREEDOM

13 *Del mano*
krivties kaltavė
suotvertė a
Romas

Romas Kalanta. [1977 m.]
Romas Kalanta. [1977]
Ромас Каланта. [1978 г.]

R. Kalantos priedermintis užbaigus saltonišvonių šepetį
„Del mano mirties kalta tik „samarkat““. 1972 m.
Kalanta's note on a calendar page: "Blame only the regime
for my death". 1972

LITHUANIAN YOUNG PEOPLE rebelled against the soviet system. Romas Kalanta rebelled against the soviet system. Romas Kalanta set himself on fire in protest against the occupation regime in Kaunas on 14 May 1972, which provoked, on 18 and 19 May 1972, the largest anti-soviet youth manifestation in the occupied Lithuania.

Литовская молодежь бунтовала против советской системы. 14 мая 1972 г. в Каунасе в знак протеста против оккупационного режима совершил акт самосожжения Ромас Каланта. Это событие спровоцировало крупнейшую в оккупированной Литве антисоветскую молодежную манифестацию, состоявшуюся в Каунасе 18 и 19 мая 1972 г.

LIETUVOS PARTIZANAI

LIETUVIŲ
ENGLISH
РУССКИЙ

LITHUANIAN PARTISANS ЛИТОВСКИЕ ПАРТИЗАНЫ

1944 m. vasarą Sovietų Sąjungai antrą kartą okupavus Lietuvą, kilo beveik dešimtmetį trukęs partizaninis karas, kurio tikslas buvo atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Iš nedidelių partizanų dalinių palaipsniui formavosi stambesnės karinės struktūros, kurios vėliau susivienijo į vieningą organizaciją – Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdį.

WHEN THE SOVIET UNION occupied Lithuania for the second time in summer 1944, almost a decade-long partisan war which aimed at the restoration of an independent State of Lithuania broke out. Small partisan units gradually formed larger military associations which later united in a single organisation, the Movement of Struggle for Freedom of Lithuania.

ЛЕТОМ 1944 г., после начала второй оккупации Литвы Советским Союзом, стала разворачиваться партизанская война, длившаяся почти десятилетие, целью которой было восстановить независимое Литовское государство. Из небольших партизанских соединений постепенно формировались более крупные военные структуры, которые объединились в единую организацию – «Движение Борьбы за свободу Литвы».

KELIAS Į LAISVĘ • ROAD TO FREEDOM • ПУТЬ К СВОБОДЕ

HENRIKAS
LAPŠEVIČIUS -
DILGĖ
1928-1946

LAPŠEVIČIUS -
VILGERDAS
1927-1946

VLADAS LASAUSKAS -
BERZAS
1926-1946

JUOZAS LAŠAS
1918-1945

MAMERTAS
LAURINĖNAS -
MINGAILA
1920-1946

VLADAS LIUBKEVIČIUS
1916-1945

KAZYS LODA -
VARGUOLIS
1904-1947

TADAS ADAMONIS
1916-1946

JUOZAS AIDIKONIS
1906-1945

KAZYS AIKEVICIUS
1924-1946

CIUS -
LEONAS
ANDRIUSKEVICIUS
1911-1945

STASYS
AUGUSTINAVICIUS
1896-1945

VLADAS
BALTUSKA
1908-1945

ADOLFAS
BAGDONAS-
BERZAS
1916-1946

GENADIJUS
BALCIUNAS
1922-1945

ALFONSAS
BELEVICIUS

FRANKAS
BENETIS
1924-1946

FRANKAS
BENETIS
1924-1946

ANTANAS
BODAITIS
SEPEVIS
1904-1946

PETRAS
BODAITIS
SEPEVIS
1904-1946

ADOLFAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

STEFANAS
BUTKIS
1918-1946

Bibliography

- <https://www.dw.com/pt-br/1990-lituânia-é-a-primeira-república-báltica-a-se-desligar-da-urss/a-305888><https://www.dw.com/pt-br/1990-lituânia-é-a-primeira-república-báltica-a-se-desligar-da-urss/a-305888>
- Kenneth Christie e Robert Cribb, *Historical Injustice and Democratic Transition in Eastern Asia and Northern Europe: Ghosts at the Table of Democracy* - editora Taylor & Francis, 2004, [ISBN 9780203220351](#)
- Misiunas, Romuald J.; Taagepera, Rein (1993), *The Baltic States, years of dependence, 1940–1990*, University of California Press, [ISBN 0-520-08228-1](#)